

de döre ori in septembra: **Joi-a si**
mineo'a; éra candu va pretinde im-
anti a materielor, va ési de trei séu
de patru ori in septembra.

Miiu de prenumeratiune,
pentru Austria:

an intregu ..... 8 fl. v. a.
jumetate de anu ..... 4 fl. v. a.
petru ..... 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainetate:

an intregu ..... 12 fl. v. a.

jumetate de anu ..... 6 fl. v. a.

ALBINA

Budapest, in 14 fauru n. 1874.

Diaristic'a si cercurile politice ale milor magiari — continua a des-
cu multa velva cestiunea coalitiunei
milor de diferite nuantie, pentru
a compune unu ministeriu posibilu,
a carele inlocuindu pre celu de' fa-
sé pôta intruni si o maioritate in
lamentu, cu carea se apuce de re-
mese necesari — cu succesu, fora a fi
desfaca Diet'a si se apeledie la po-
te, de la care operatiune, intre impre-
arile presenti domnii nu se astépta la
unu bine.

Combinatiunile mereu se facu —
Ghizzi, Tisza Kálmán, Sennyei si
Nyay; se facu insa probabilminte for-
ar conlucrarea acestora, si asiá — mai
stu dora in ventu. Ceva positivu si
cu greu vom poté asta nainte de
arrarea MSale din strainetate. —

Despre primirea ca nespresa pompa
impatia a Imperatului si Regelui no-
m Franciscu Iosifu, in Russia, si anume
Petropole, unde MSa a ajunsu ieri, vi-
la 2½ dupa mediaci, foile domniloru
cu depesie telegrafice multe si lunge.
noi ne interesédia din tôte acestea
va, ca MSa a ajunsu sanatosu si voiosu.
Depesia vrè a scé, cumca petrecerea in
ropele se va prelungi cu vr'o 10

Din Anglia pana in momentu scim-
pre 604 de alegeri esecutate; pana
conservativi au castigata 326 de-
ci, liberalii 278. Mai sunt necomple-
séu necunoscut 54 alegeri, din cari
a conservativi vor cásiga numai
5—10, apoi maioritatea loru in par-
mentu este ascurata. Se dà insa cu
otela, ca in ori ce casu, maioritatea
va fi destulu de mare, pentru d'a poté
verná securu si indelungu, si asia lu-
se astépta la cele mai grele lupte
parlamentulu din Londra. —

Cardinalulu si cancelariulu papale
Bonelli, sub datulu de 17 ian. a. c. a
nuu unu circulariu catra representan-
ti din strainetate a santului parinte,
in carele dechiaru de „apocrifa“ Bull'a
pape, „Apostolicae sedis munus,“ despre
gerea de pontifice „prae sente cada-
re.“ Dar prin acésta desmintire, in
se desetepe creditia, a provocatu
mai contrariulu, si press'a germana
mai multu de cătu mai nainte cre-
in essintia a acelei Bulle; pentru că
publicistic'a germana aréta, cumca scau-
du papalul prin expresiunea de „apo-
cristi,“ nici candu n'a priceputu si nu pri-
peneessistinti'a unui actu, ci — numai
a celu actu nu este tocmai asiá, pan' la
litera, cum lu — dice lumea! Apoi lu-
se nici n'a sustinutu, cumca acea
ulla a r fi pan' la o litera genuina.

Budapest, in 13 fauru n.

In momentulu plecarii MSale la Petropole si a despărtirei pentru 15 dile de tierile poporale Sale, MSa, Domnitorulu nostru, o manifestatiune de mare importantia si
una de cuget'lu seu parintescu, dandu si
publicandu in buletinulu oficiale unu biletu
manu catra ministrulu-presiedinte eis-
tanu, pr. Auersperg, prin care aretandu că
ndose calamitatea publica, marile lipse si
ferintie ale claselor de diosu si a nume-
muncitorilor, pronuncia decisivmente că :
iste dorint'a animei, ca se véda incercate tôte
a se face ajutoriu si usiurare patiminde-
ci clase de poporu.“

Acésta pré nalta manifestatiune, datata

din 8 si publicata in „W. Zeitung“ din 10
fauru, pre candu d'o parte cuprinse si imbucură
animele poporului, carele se convinse
cumca parintele patriei scie si veda si semt
mai multu, decât consiliarii sei — reulu din
Imperat'a Sa, si se ingrigesce de binele pu-
blicu si peste forme si normele mintiuñor,
ale domnilor; — pre d'alta parte toemai pe
acesti domni de la potere ii-a consternatul
pentru că in facia lumei a desmintitua afirma-
tiunile loru, cumca — *nu există mare lipsa si
nevoia, mari suferințe la poporul de diosu!* —
cea-ce abia nainte cu câte va dile afirmă si
sustinea Depretis — chiar in parlamentu.

De aci dejă multi deducu, că — si mi-
nisteriul nemtieseu de peste Laita, este bine
coptu d'a fi trantitu, si — fiindu acumu indi-
rectimente blamatu chiar de Monarchulu, elu
dejă si-a perduto bas'a increderei in susu si
in diosu, si du pa returnarea MSale de la
Petropole are se astepte la o crisa — par-
tiale séu totale, carea eventualmente pote se
alterarie si sistem'a. —

Incidentele se aduce in combinatiune
cu crisa de la noi, carea nu se mai pote nici
ascunde, nici amană.

Astfelu pentru inceputulu primaverii
de estu timpu — lumea Austro-magiara pro-
babilminte are se tréca prin noue esperimentari,
— personali si reali; are se intre intr'o noua
fase, — Ddieu bunulu scie — mai buna séu
mai rea! —

Budapest, in 12 fauru 1874.

Va remané o péta nestergibile in istoria
culturala si parlamentaria a Camerei ita-
liane reprezentative din Roma — intem-
plarea de mercuri in 4 fauru, despre care cauta
se luam si noi notitia.

In acea dia, dupa o desbatere minutiosa
si scrupulosa de 14 dile, asupra proiectului
guvernialu de lege pentru introducerea inven-
tiamentului obigatoriu in tiéra intreagă, po-
nendu-se acestu proiectu la votu secretu, a
cadintu printro maioritate de 140 de voturi
contra 107! Va se dica, Camer'a italiana a
respusu principiul d'a obliga si constringe
pre parinti, ca se-si dée copii la scola. Va se
dica, in ascunsu animei loru, domnii re-
presentanti ai poporului italiano — in pre-
cumpenitisa sunt obscurantisti si reactionari!

Acésta este multiamit'a domniloru mai
pretotindeniu catra poporulu, carele prin sa-
crificiale sale ii-a scapatu de sclavagiu
strainu si ii-a redicatu la domnia!

Rusine si ocara pre capulu insielatorilor
loru poporului! —

In Francia passiunile legitimistilor
ultramontani si reactionari nu se mai asiédia.

Dupa votulu adunarei nationali de la
19 noemvre 1873, prin care Mac-Mahon s'a
redicatu de capu alu statului, propriamente
alu Republicei, pe siepte ani, lumea credea că
— acumu intrigile monarchistilor vor se
incete.

De felu insa n'au incetatu, ci ele —
interpretandu alegerea lui Mac-Mahon numai
de o cárpitura provisoria, séu de o ponéva,
sub carea ei se pôta lueră pentru Chambordul
loru, mereu continuara a intrigă si a
subsepa autoritatea presiedintelui Republi-
cei, astfelu neliniscindu spiritele cetatiene-
loru patriei si alarmandu mereu lumea.

Indesiertu guverniulu la tôte ocasiunile
a incercata a desavuá acésta intrigă, caci
n'a folositu, pona candu la urma trebulu
insu Mac-Mahon se pasiesca pre Sena. Acé-
sta o fece in 4 fauru cu ocasiunea cercetării
tribunalului comercial din Paris, unde la
salutarea presiedintelui si la atingerea prin
acol'a a neliniscirei publice, pentru faimile
ce se respondescu si prin cari spiritele nu se
lasa a veni la unu adepostu si a si cauta cu
tincela de interesele cetatienești, de econo-
mia, industria si comerciu, si astfelu a pro-

gresă. — Mac-Mahon respuse cu tota ape-
sarea cuventului, cumca: *poterea in manea
să se păsește și așteptării* este neînstrâmbilimente
depusa si elu este oterit u a o aperă in contra
ori cărui s'ar incercă să o altere, fiindu
arma a întrăga cu densulu.

Acésta respicare resoluta a consternatul
pre roialisti, dar ei — in locu se asiedie, cauta
totu feliu de apucature spre a agita incontra
presiedintelui Republicei, despre care —
asiá se vede, că si tieneau cumca are se li
fie o unelte orba!

Dupa scirile mai noue, Mac-Mahon se
pregatesce a face unele excursiuni prin de-
partamente, si se dă cu socotela, că este chiar
pentru d'a se pune in nemediloca atingere
cu poporulu si d'a desavuá intrigile neodich-
nitilor de legitimisti.

Din tôte acestea se vede, că pre candu
Republicantii, cei ce n'au votatu pentru se-
tenatulu lui Mac-Mahon, din consideratiuni
de patriotismu tacu si se acomoda im-
prejurărilelor, — revolutionarilor monarchisti
nomic'a nu li e sacru, si tôte le in cérca, pen-
tru de a apucă iute tiér'a pre man'a loru! —

Deputatii nationali in Diet'a Ungariei —

*facia de crisa politica si incercările de a
o delatură prin reforme in sistema.*

Am aretat la rondulu nostru, că
caus'a calamitatilor comune si a crisei
nascute din acestea — tota lumea o re-
cunoscă a fi — sistem'a politica gresita
a domniloru magiari, de siepte ani la
potere.

Si aceea am spusu la timpulu seu,
că — multu amintit'a comisiune de 21, in
care a siedu primii corifei ai partitelor
din Dieta, are problem'a d'a esaminá
sistem'a politica si administratianale, si
d'a face propunerii pentru reformarea ei,
precătu s'ar afă de lipsa — spre delatatura
defeptelor seu gresieleloru, ce au
produsu crisa si amenintia tiér'a cu
perire!

Si aceea am demonstratu la tota
ocasiunea, că nici o cestiune dintre cele
mari si vitali ale tierei si popóralor —
nu se afla in mai rea si chiar miserabile
stare, decât a nationalitatilor; — mă-
car că prin acésta se conditiunéa pro-
gresulu si desvoltarea, si asiá dara *essi-
tința si bunastarea, pacea si fericirea
majoritatii popóralor din tiéra.*

In fine si aceea am notatul că, cu
ocasiunea emiterii comisiunile de 21, de
acestu mare adeveru si interesu nu s'a
tienutu contu — nici la alegerea mem-
brilor, nici la formularea instructiunii
pentru acea comisiune.

Astfelu consintint'a chiamarei si
detorintiei loru a indemnătu pre depu-
tatii nationali, a se ocupă de acésta se-
riosa cestiune, si ei, — pucini cătă se aflau
aci — s'au ocupat de ea cu tota seriozitatea,
desbatend'o in clubulu loru in trei
siedintie, din tôte cugetabilile puncturi
de vedere, si — dupa ce ei in contiegle-
gere comuna au statoritu unu modu séu
programa de pasire, precum amintiramu
in nrulu penultimu — cu buna credin-
ția se adresara si catra dd. deputati, ce
se dicu si ei *nationali*, dar siedu in par-
tea guverniului, comunicandu-li planulu
si intentiunea si motivele, si rogandu-ii,
ca se springesca si ei lucrulu, pentru ca
— pe de o parte pasulu se devina mai
eficace, pre de alt'a — pentru ca si ei se
corespunda o data promisiunei date ale-
gorilor loru in privint'a causei na-
tionali.

La invitarea ce li s'a facutu, sam-
bat'a trecuta s'au infacisatu in clubulu
nationalu dintre domnii deákisti ai no-

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cor-
spondinti ai nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresa si corespondintile, ce pr-
vesc Redactiunea, administratiunea si
speditur'; căte vor fi nefrancate, nu se vor publica
primi, éra cele anonime nu se vor publica

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de
interesu privat — se respunde căte 7 cr.
pe linie; repetirile se facu cu pretiu sca-
ditu. Pretiu timbrului căte 80 cr. pen-
tru una data se anticipa.

scri: *Iurta, Petricu, Besanu, Bogdanu,*
cări — dupa o espliicatione si discussiune
generale a cestiunii, si dupa ce li se spu-
se fratiesce si limpede, că deputatii na-
tionali opositionali, pre cătu fratii din
drept'a ar afă cu cale, intru interesulu
causei a propune vr'o alt'a óresi-care
pasire mai buna, bucurosu li lasa loru
iniciativ'a, numai se se faca, — ei cerura
se li se lase timpu de câte-va dile pen-
tru pregeutare intre sine, — cea-ce din
tota anim'a se incuviintă. Rezultatulu
fu, că dupa cinci dile, in numele domni-
loru deputati romani deákisti se dechia-
rà in scrisu, cumca acei domni pre-
cătu timpu tiene la domnii magiari iri-
tatiunea in contra causei nationale, si
pre cătu timpu nu este prevedere de ceva
succesu, macar se numai in parte, nu asta
cu cale a face, si nu sunt plecati a spri-
ginii nici unu pasu in cau'a nationale!

Astfelu pricependu deputati na-
tionali opositionali, că colegii loru din
drept'a asia si-cuprindu chiamarea si
detorint'a nationale, ca — numai atunci
se intreprinda ceva intru interesulu cau-
sei nationale, candu vor avea convictiunea
că — nu vor supera pre domnii magiari
de la potere, ci ii vor astă plecati a face
concesiuni, — o conditiune sinamagitó-
ria si nedémna de rol'a unui deputat alu
poporului: s'au vedutu si asta data lipsiti
de ajutoriul conlucrării comune cu fra-
tii loru din drept'a, intru interesulu sa-
crei cause, si asiá dara de nou avisati, a
lucră si cungur de sine, prin ce — fiseos
că intreprinderile si stăruirile loru din
capulu locului devin tare reduse in efici-
citate — si astfelu slabite, in locu d'e fi
intarite din partea domniloru deputati
ai nostri deákisti, adeverindu-se ca nici
o data — pre cătu de durerosu, pre
atatu de eclatantminte — sentint'a ce
noi de multe ori am pronuntiat'o, cumca
deputatii romani din taber'a guvernui-
lui, dupa pusetiunea loru in Dieta, po-
na se ajunga a face, a lucră ceva pentru
popor, ei negativintate lucra totu in con-
tra poporului, si pentru domnii magiari
de la potere!

Acésta, este natur'a si consecintia
ingagiamantului loru cu cei de la potere!

Deputatii nationali opositionali
in siedint'a de astazi, sambata in 2/14
fauru 1874, prin colegiul loru Sigismund
du Borlea, intru interesulu patrioticu
al popóralor nemagiare din tiéra, pro-
pusera urmatoriulu

Proiectu de resolutiune, pentru completarea problemei comisiunii de 21.

Dupa ce on. Casa representativa, cu
decisiunes din 22 decembrie 1873, sub nr
2768, emise din sinulu seu o comisiune de 21
membru cu asia insarcinare, ca aceea, in co'n-
tielegere cu Ministeriulu — se esamină: ce
se feliu de mese si reforme radicali ar fi
de lipsa spre acelu scopu, ca se pote medi-
loc regularea finantelor si echilibriu in
bugetul de statu; si fiindu aceiasi comisiune
cu o cale avisata, ca dupa ferile de cratiun
in data se se intrunescă si se fac reportulu
catra Casa — in astfelu de timpu, in cătu mi-
nisteriulu, measurele propuse prin acel'a inca
sub acésta se sesiune se le pote lua in conside-
rate si se pote dechiară naintea Casei că: ce
se feliu de proiecte speciali de legi, séu de me-
sure administrative crede a poté face pe
temeiulu propunerilor cemisiunial? —

Dar fiindu că regularea tuturoru ramu-
rilor de administratiune publica, prin ur-
mare si a causei de justitia si de cultura, are
asupra trebuintelor de statu, si in legatura

cu acăstă — asupra trebuinților de introducere a echilibriului în bugetul statului — din punctul de vedere atât al puțernică în lucrare, cătă mai vertosu alu finanțelor — decisiva influență; și

considerandu că, limbă este unu element essential, unu medilicatoriu, ba chiar inaintatoriu alu administratiunei publice, și astă — tienendu în vedere acca assioma a constitutionalismului si a adeveratei democrații, după care potestatea de statu este pentru poporu, si functionarii publici sunt pentru locuitorii tierei, — urma de sine, cumea o administratiune buna cere, ma chiar pretinde cu imperiositate, că — mai vertosu in atingerile oficiali nemidilociți cu poporulu, organele de statu sè-si indeplină agendele oficialui in limbă poporatiunei concerninti;

considerandu că, din partea comunitățiloru, corporatiuniloru si cetățeniloru de naționalitate si limba nemagiara, de atâtea crădejă s'au redicatu plansori momentosé si intemeiate pentru marile defekte, precum si pentru neesecutarea si chiar neesecutabilitatea articolului 44 din 1868, despre egală in dreptatire nationale, incătu in Ungaria si Transilvania nemultiamirea comuna a poporiloru nemagiare s'a manifestatu intr'o forma generale si spre totă intemplarea demna de atenție;

considerandu că, sati facerea si multumirea naționalitățiloru nemagiare in atinsa direcție — este o condiție si unu postulat fundamental pentru existenția patriei comune si ascurarea vădiei ei, procum si pentru sustinerea libertăței constitutionali, care condiție recunoscută si implinită, in resultatu seu finale ar urca in modu insemnat plectarea spre sacrificia in toti cetățenii statului, prin ce cu atât mai usioru s'ar ajunge restituirea echilibriului in bugetu;

considerandu mai departe, că si imprejurarea, cumea confiniul militare ungurescui intrăceea s'a redatu patriei mame, cea-ce cu atât mai de lipsa si mai neamenabila face revisiunea legii custodirii pentru naționalitate, de ore ce pre de o parte reprezentantii acestui tienutu n'au participat la crearea acelei legi, pre candu aceea taia afundu si in referintele acestui tienutu; de alta parte — pentru că in acele părți aplicarea legii pentru limbe intempina diferite greutăți, si pedește, cari numai prin perfectionarea, respective largirea acelei legi se potu delatură;

in fine considerandu si acea imprejurare faptică, că pre cum ne-am convins din publicatele pona acuma consultatiuni — atât ale comisiunei de 21, cătă si ale subcomisiunei de 9 emisa de aceea, la deliberarea acelor mesuri si reforme, ce stau in strinsa legatura cu cestiunea de naționalitate, resp. de limba, pona acuma de feliu nu s'a atinsu, aceste interese, si prin urmar că conditiunile de impaciuire si satisfacere pe calea legelatiunei si administratiunei — a poporatiunilor de naționalitate nemagiara ale patriei pona acuma defeliu nu s'au adus in combinație si nici nu este sperantia că se vor aduce de aci nante, —

subscrisii reprezentanti ai poporului recomenda, ca onorabilă Casa să binevoișca a decide cumca:

Comisiunea de 21, emisa de aceasta Casa din siedintă sa de la 29 decembrie anul trecutu, in modu suplinitoriu se se avisedie, a se nisui — in contielegere cu ministeriul, de aci incolă, ca essaminandu cu de amenuțu conditiunile de impaciuire si multiamire a poporatiunei nemagiare din patria, in privința naționalitatii, limbei si culturii comune a ei, se sistemeside dispusetiunile cuvenite despre mesură si modulu, in care ar fi a se consideră si realiză aceleia, si prin urmare si in acestu meritu se substerne reportu detaliat naintea Casei.

Datu in Budapest, 14 iauru 1874.

Sig. Borlea, mp. reprezentante; — Aless. Mocioni, mp; — Part. Cosma, mp; Mircea Stanescu mp; Aless. Trifună mp; — Svetozar Mileticiu — mp; — Ant. Mocioni, mp; — Laz. Kostics mp; V. Babesiu, mp; Aless. Romanu, mp;

Kossuth si connatiunalii se de la potere.

Cu datul de 4 iauru a. c. marele agitator din Turinu, fostul la 1848/9 dictatorelui Ungariei, L. Kossuth, intr'o epistola contra Ios. Madarsz — asupra calamitatii finan-

tiarie din patria nostra unguresca, se pronuncia curatul si respicatu, că — domnii nostri de la potere, de candu cu pactulu dualisticu, sunt ca si *cei din betia cu deliriul tremente*, cari ar pofti vindecare, insa de betia nu vor a se lasă!

Intr'adeveru — astă este; mai nimeritul nime nu ii-a potutu asemenea pre acesti omeni retaciti si peccatosi! Insa — nu intr'aceea se cuprind beti'ea eea rea a loru, că s'au impreunatu cu némtiulu, facendu-se sluge, căte o data chiar calăii aceluia; acestă este numai butea său ciutura cu tinic'a dracului; reulu celu mare e, că — in orb'a deliriului loru, si spargu si derima ei insisi capulu si cas'a, conditiunile de existenția cu onore, cele mai necesari garante pentru unu viitoru alu loru si alu patriei comune, in contra tuturoru reguleloru logicei si moralei, vatemandu de mōrte pre nationalitate, pre majoritatea populorului tieri, pre acci frati si soci ai poporului magiaru, cari de aprōpe 1000 de ani, la totă ocasiunea, in cele mai grele periele — cu sangele, cu avearea si cu vieti'ia au costruit la aperarea si sustinerea frumoselor tieri de sub corona sautului *Stefanu*.

Se svercolese domnii magiari in susu si in diosu, apesati de cumplit'a greutate a gresieleloru si retaciriloru loru de siepte ani si a calamitatii, tramise de ceriu asupraloru, dar — in fine, la reconoscerea marelui adeveru — inca nu-si vinu! Marele loru barbatu Kossuth — li spune, că sunt cuprinsi de *deliriul tremente*, — dar nici elu nu cutădia a li descoperi, că — propriu *unde jace reulu celu mare!* Ora pana candu totu astă?

Despre stipendiile scoleștice la noi"

scrie mam'a „Gazeta Tr.” din Brasovu unu articlu, carele tocmai astadi, candu acesta cestiune, din punctul de vedere alu experientelor practice, facute in anii din urma, in lupt'a nostra politica-nationale, pretotindeniă este obiectulu celor mai serioze discușii, — merita totă atenție; din care cauza ne grabim a-lu reproduce si intregi prin pucine adanșe din a nostra parte, pre cari spre distinctiune le vom inchide in parentese.

Amintitulu articlu suna astă:

„Suntemu invitatii din unele părți, ca se publică unu conspectu alu astă numitei loru stipendie, său cumu se dieu pe airia, „burse,” si alte ajutorii, cari se dau in dilele noștre scolarilor si studentilor de naționalitate romanescă din Transilvania si din părțile Ungariei, locuite de romani.

Cunoscem ratiunile, pentru cari ni se cere unu asemenea conspectu, si le scim u apriția dupa cum merită, ni pare inse reu, că nici ocupatiunile, nici positiunea nostra aici, unde ne aflăm, nu ni permitu a dăre unu responsu indestulitoriu, ba nici mică aprosimativu Cu totă acestea — vom spune atâtă cătu scimu.

Ni se mai cere, ca se facem oresi care comparatiune in aceasta materia intre cea ce fusese pana in 1848, si ce este in dilele noastre. Acăstă s'ar potē ceva mai usioru, de si nu essactu.

Incepemă dăr din trecutu, si inca dupa dis'a bisericaniloru: „Ecclesia praeedit.”

La Blasius se tineau 52 clerici, primiti in seminariu, dela facultatea filosofica, unii si dela cea juridica. Acestora li se dă pe cursu de căte patru ani — locuintia, căte două feluri de bucate de 2 ori pe dia cu pâine buna si multă, ca se li ajunga si la dejun; de 2 ori in septembra căte 3 bucate si căte o litra de vinu; — 1 reverenda, 1 parochia de incalzitamente, cărti pentru studiu.

Totu acolo, la 200 de scolari din clasele primare si din gimnasiu, cum si dela facultatea filosofica, se dă la cei cu calculi buni si portare buna — căte două paunisori pe dia.

Totu dela Blasius se tramitea căte doi clerici la seminarulu dela *Sant'a Barbara* in Viena; doi studenti in convictulu nobilitoru dela Clusiu; alti doi (său chiar patru?) in seminarulu celu miserabile de studenti totu la Clusiu, unde studentii erau tienuti cu bucate reie. —

Dupace fericitulu Dr. Ramontiai a făcutu fundatiunea de circa 54 mii fl. in mon. conv. in favoarea tenerimiei romane de ambole confesiuni, Capitululu din Blasius a inceputu să dă burse din venitulu aceluui fondu,

inse intre lupte forte grele; pentru că Guvernul si Cancellarii a eurciei pretindea, că din acel burse se participe si teneri de unguri si de sasi, dăr — fara ca se vră a sci de reciprocitate.

Pe langa acestea, episcopulu si canonicii mai ajutau pe unii teneri pe la scole; dăr acele ajutorii cine să le scia, căci cea-co facea drăptă, raru sciu stang'a!

Dela Sibiu se tramiteau căte doi clerici (totu la *Sant'a Barbara* in Viena, carii apoi intră in cleru si i era sp̄e onore; pre cum au fostu: *Georgie Lazăr*, *Euse*, teologul *Moga*, *Badila*, *Panoviciu*, *Absolom*, *P. Germanu*, *Popasu*, *Hanea*, *Tîpăru*, *Pantazi*, *Poxa*, si altii, ale căroru nume nu ni vinu amintire.

Alte subvențiuni si burse, cari se se fă datu dela Sibiu studentiloru, nu ne sunt cunoscute, dar din fii si nepoti au esită cătăva omeni cum se eade; er' *Aronu Budai*, secretariu in pensiune, columnă episcopală, patronul tenerimiei, a incuragiatu pe multi teneri, dintre carii unu *Iacobu Bologa* si unu *Ilie Macellariu*, unu *Brote*, unu *Pinciu* etc. au ajunsu cum au meritatu, — fal'a sibienilor si a tuturor.

In Brasovu incepusera negocierii pe la 1834 se dăe una modesta subvenție de căte 80 - 160 fl. la căte una juristu. Incepertul se facuse cu *Ioanu Branu*, si s'a continuat pana la *Ioanu Puscaru*, (1845-47.)

Săceleniloru (Siepte sate) li a datu primulu exemplu si pintenu *Oprea Circa*, care a tienutu *siese* fetiori pe la scole, intre sacreficii forțe simțite, pana ce ajunsese ca se-si vendia si calulu de sub sica. *Lauda si gloria numelui seu!* Pre Circa l'au imitatu cătăva preoți si mireni, cum: *Vorza*, *Popea*, *Gastanu*, *Pantiu* s. a.

De alta parte, fericitulu *Nicolae Baiulu*, fiu alu fostului odenioră protopopu *Baiulu* din *Zernesci*, luă de acolă, din *Branu*, *Vladeni*, Brasovu căte unu caru de băiati si-i ducea la *Blasius*, unde ii prezenta la episcopu si la canonici, cărora li dicea: „*Dati-le si acestora* — (si le dă) *paine*, că se ei sunt romani, să eseu si din acestia secretari, capitani, majori, episcopi Asia s'a si intemplatu.

In comitate unu protopopu *Piposiu* dela Houdolu, unu *Pop'a Ioanu* dela Petridu, s. a. facura totu ca *Circa*. Dăr' unde era perspectiva de atunci a le tenerimici? Invenită cei mai multi, fara ca se-si prevădă vocația pe venitoriu, nici macaru ca prin sita cea mai desă. Multi parenti protestau la profesori si docenti, ca se nu procoapsescă pe *Nitia* si *Mitrica* alu loru in latină, „că n'au se se face domni, si nici ch'iar popi; că de popi ajungu fe'iiorii de popa, ba si aceia sunt pre multi.“

(In Ungaria — pre pucinu s'a auditu de ceva stipendie la romani. Cele mai d'antă ai ajutorii despre cari scia si provestia jumea, erau cele facute, de episcopulu *Vulcanu*, din Oradea-mare, anume pentru clerici si pentru studintii seraci de la gimnasiulu din Beiusiu.

La anul 1837, fiindu alesu *Stanoviciu* archiepiscopu si metropolit in Carlovetiu, in bucuria sa a promis u alegtoriloru, că va creia 20 de stipendie pentru studinti s'raci, de o potriva pentru s'rbi si pentru romani. A si creiatu; insa — pre cătu ni este noua cunoscute, la romani n'a impartit de cătu 3 sau 4, si — de feliu n'a incuragiatu pre studintii romani de distinctiune — De alte ajutorii stipendiare n'am mai auditu.)

Cam astă am statu pana la anul 1848/9, si astă ne-a gasitul epochă nouă. Au venitul apoi nemtii cu potestatei loru discretionaria, insa — cu totă defectele, totu mai prudint de dicee ori, ca cei batjocuriti astăi constitutii de romani sub disciplină loru militaria, si fiindu că au aflat la ei talentu si zelul si conșientia, ii-au facutu adjuncti, subprefecti, pretori, judecatori, membrii la curtea de apel si la inalta curte. Dupa dicee ani a venitul sistem'ă lui *Schmerling*, adeca constitutii dismobilu discretiunariu, pipaitoriu si a duplicat numerul functionarilor romani.

Dar natiunea nostra ce a facutu oare pentru tenerimie sa de la 1848/9 incepi? Man'a pe cugetu: ea a facutu atât'a, in cătu pote sta cu fruntea serina in facia Europei. Romanii au implinitu pe acestu teren in proporție media lățicoloru, cătu li au statu

la dispositiune, pe atât'a, pre cătu n'a facutu altu popor de condiție lui. Aici inse ne este vorba numai despre burse său sti-pendia.

Cu care se incepemai mai antaiu? Fă eu ori care.

Bursele *ramantiane* s'au inmultit, pen-tru că crescutu capitalulu prin buna economia catra 100 de mi.

Asociatiunea transilvana imparte burse, subvențiuni si premii ntre 3 si 4 mii fl. pe anu.

Sibiu se imparte pana la 8000 fl. Si totu Sibiu are institutu frumosu teologic si pedagogic, creatu din pungile natu-nei, (si din subvenție statului.)

Ilustră si multu generosă familia Mocioni imparte pe fie-care anu căteva mi. (Dela 1861, si respective inca de la 1859, astă familia a ajutat peste 100 teneri s'raci, in unii ani sacrificandu pana la 4000.)

(Dar inca mai niente, cam pe la 1854 a succesa romanilor a revindere diu-metă din stipendiu fondul dedicat sp̄e acestui scopu de macedoneanul *Balla*, care diu-metă astădi facu — siepte burse, de la 60 fl. pana la 120 fl. in conv.)

Acum cătă va ani in *Lugosiu* cunoscute, veduva *Alessandroviciu*, testa întrăga avera, de aprōpe 50,000 fl. crescerei naționale, a nume pentru unu institutu de fete si pentru stipendia. Deja cinci stipendia de căte 100 fl. se dau prin concursu.)

(In Aradu veduva Birta — asemenea prin diata — a testatu avere pentru 12 stipendia bune; dar realizare nu se intetisse destulu prin cei chiamati.)

Vine apoi măretiulu fondu Emanuil Gozdu, cu bursele sale cele numerosă, cari din anu in anu crește.

Fondurile Alexandru St. Siulutiu se vor deschide ca mane, si vor reversa beneficiile loru ajutorie.

Societatea „Transilvania” din București, dă căte 4—5 burse dela 100 pana la 200 galbini, pentru teneri eminenti de aceia, cari voiesc a studia mai alesu la Paris, Bruxelles si in Italia.

Mai adaugem modestele fonduri *Micuța Sima*, totu de burse, care stau sub administrație Blasiusului, ca si celu *Bobianu*.

Fundatiunea *Nedelcu* dela Lugoj (NB! Va intră in vietă după mōrtea fondatoriloru.)

Cele 2—3 burse de căte 500 fl. cari se dau din fondurile scoleloru dela Brasovu.

Să nu uităm nici de fondul provisoriu, ce se adunase prin colecte in Sibiu in favoarea teneriloru dela facultatea juridică.

Colecte facute spre același scopu in comitatele Clusiu, Turda, Doboca intre anii 1861—65. (Totu pre atunci multe asemenea in Banatu. Apoi si episcopii *Ivacicoriciu* de la Aradu si mai tardiu *Popasu* din Caransebeșiu — inca au datu in totu anulu ajutorie, si chiar căte unul si dōue stipendia regulate si studinti seraci alesi.)

Fondurile fostului regimentu I confinariu, meritate cu sange, salvate si recăstigate cu nespusa greutate. Si ale fostului regimentu II. in Nasendu. —

Multime de alte colecte din casu in casu.

Cine scic mai altele, se complinesc acelui registru cu împărășiri speciale.

Facia cu acesto sacrificia, are locu întrebarea: *Pana la ce măsură a meritat tenerimica noastră acestea și alte sacrificii considerabile?* Opiniunile in acestu punctu sunt diverse, si ele merita, ca se fia analizate mai deaproape.

Mam'a „Gazeta” incheia promisiunda, cumea va reveni la aceasta cestiune. Noi din nouă parte nu (potemu, decătu s'o) incurajăm si urmăram pre acesta cale; căci recunoștem că cestiunea este de foarte mare importanță si — însemnându, cumea desprejose si nouă din diferite părți ni s'au facutu de multe ori cele mai grave reflecții si provocări; trebuie să concedem inso, că antaietatea opiniei competente mamei din Brasovu, carea mai de multu a inceputu a se ocupă cu atenținea cuvenita de acestu obiectu. —

Statul economic alu tieri,

regresului său regresului taceri pre calea voltarei materiale; căci în fine — n' am datu nici o data din vedere *realul*, adeca taceri adeveru, că — propriaminte totu adaintele omenesci, ori cătu de *abstracte*, *justice*, *morală* și *spirituală* ar fi ele, in urmatorul totu revinu, ca să nu dicemur — atientescu — de căci si nu ca de scopu, sicur ca de base ale essis in'iei omenesci — *solutiunea* si *perfeptiunea materială*, *fisica*.

Déca o data nu este cugetabile spiritulu a corpului, poterea foră *materie*, déca numai te impreuna, in buna armonia, facu ea lume, si pre omu — omu; apoi este de naturalu, că — *perfeptiunea*, *nobilitatea* *rituale se conditioñă reciprocamente* prin *facen măreiale*, si că aci propriaminte, unu inteleptu si moralu *ecilibru*, in afara sustinerca acclua — se cuprinde, nem'a victii, fericirea omenesci pre acesta.

Acăstă să ni insemmănu bine toti noi, in am apucat seriosu d'o lupta grea tu emanciparca, perfeptiunarea si — dura fericirea unei părți a omeninei, ce se poporu si „natiune romana.”

Totu cătă facemu noi, intrăga străuină nostra — e pentru d'a lumină acostu puru, ca să si conoșci puzetinea, să-si spori potorile fisice, psichice si morali, si — in d'a remană lipitura straina, mereu să rina elu insusi atu seu, ca membru constițu in corpulu celu mare alu omenimei, ér nu pateci in trentie'e ei, precum despotii si tăi straini, dupa experientia trecutului — tu a-lu face si tiené.

De aceea noi — pururi ne interesăm cătu ni stă in potere — si de *partea matei* — atătu la noi cătu si la vecinii si ste-nostrii, prin a căroru peccate, standu ei in mea nostra, de comunu retele se descarcă pra nostra, si ne isbescu pre noi, ca pro mai slabii — mai aspru.

Acestea premintandu, in cătu pentru trarea situatiunei noastre finantiarie si nomice, avemu să spunem si să aretamănumatu, cele co in cursul anului 1873, iudecamente pasu de pasu le-am constatat.

Statul ni-a devenit passivu, si intrunu, carele intrece pe alu ori-cărei alte din Europa, adeca pona si pre alu Turciei si Spaniei; fiindu că mai multu de a trei'a parte a trebuintelor suntemu sitati a o acoperi prin imprumuturi! Reu, r val si amaru de aceea comuna si societate cărei *absolute trebuinte*, intr'o mo-atătu de mare nu se potu acoperi prin tele ei! Ruin'a, bancrutarea e neevile.

Apoi — dorere — in astfelu de statu, si pentru că este reu chivernisit si pen-ță trebue să fortidie poterile poporului tribuante peste măsura, sörtea statului, *la lips'a si deficitulu* — se comunica si autoriloru sei! Astfelu *lips'a si nevoi a devine* *mare*. Calamitatea publica — cuprinde toti si este amaru sentita tuturor! Ér mai intempla si unu anu reu, său chiar si-trei dup'o lalta, cu recolte slabe, pre-noi o patirăma in părțile monarhiei de stepanirea magiara, — apoi atunci *ruin'a* *mare devine la culme*, si ea — prin legea reciprocitate, provoca si pre cea politica.

Acestă ni este situatiunea, si inca agră prin *hasardulu nefericit*, prin coticari-cumplitu sfruntate prin „*Krachulu*“ de la ea, carele fece de — catra *lips'a si seraci'a* —, se adauze consecintimente *devolvarea* *loru valorilor de chărtia*; d'alta parte pre-ile articelor de nutrementu, din cauza slelor slabe si lipsi de concurintia se-ri infriesciati! — Dovedi si resultate, pre cătu de fatali, pre atătu de eclatanti seraciei comune! — Astfelu se sgudui temelia increderea — publica si privata, paru creditalu peste totu.

Astmodu sa intemplatu de am ajunsu, in economii nationali ni tacsédia caderea kilorul reali si imaginari, său de speculație in monarchia intrăga — numai in d'u espirat 1873 — la colosalea cifra de unii si de *patru miliarde de florini*, adeca atătu, cătu a fost mai intrăga daun'a măici in resbelulu de la 1870, celu mai pluitu si nefericit sub sōre!

Numai burs'a si-calcula perderile valo-ru la *unu miliardu si diumetate*; ér scade-șă pretiuriiloru realitatiloru si veniteloru, salosu in Ungaria si părțile ei, de sicuru

facu inca mai multu. Si cum nu, candu — numai pretiurile caselor si locurilor din capitala Budapest si teritoriul ei, d'unu anu si diumetate au scadiutu cu 20, pan' la 50 si si mai multe procente; in cătu, sine acum unu anu pretiuă intrăga avere nemiscatòria a capitalei unguresci — buna ora la 500 de milione, astazi numai gasesce de cătu — dora 300 de milione!

Si astfelu fiindu, nu ne vom mira, că valorile hărtielor, dupa bas'a reale a loru, in ascensiunea propotione a scadiutu — asi, in cătu unele au devenit chiar foră nici unu pretiu!

Noi la rondulu nostru am arestatu acelobance din Viena, ale căroru actiuni se valo-raru eu 2, 3, 4 si 5 sute florini, si caru dupa „*Krachulu*“ de la bursa scadiura atătu de infriesciati, in cătu unele nu astau cumpăratori cu nici unu pretiu.

Dar si aici in Budapest am arestatu asemenea casuri, asi d. e. *Actiunile drumului ferat* *ungurescu-orientale*, despre care se facu atătu a vorb'a in dilele trecute, la incepulum anului 1873 erau notate cu 131 fl.; ér de la maiu incobi — n'au nici unu pretiu. Asi mai departe *actiunile bancei municipale unguresci*, caru la incepulum anului 1873 aveau cursulu de 90 fl; pan' la 31 dec.alu aceluiasi anu au scadiutu la 17 fl! Chiar *actiunile bancei industr. ung.* hărtii dintre cele mai solide si cautate scapataru in cursulu anului 1873, de la 740 fl. la 420 fl; adeca cu 320 fl! — Insesi cele mai bune si cautate dintre totu hărtiele industriali, *actiunile primei casse parsimoniali din patria*, precum sunt cele — pare-ni-se 102 din fundatiunea lui Gozsdu, in cursulu po-citului anu 1873 a scadiutu de la cursulu de 3300 fl la 2350, adeca cu 950 fl.

Mai pucinu su suferitu hărtiele de statu, alu căroru cursu prin maiestria sa sciutu conserva binisoru, in cătu perderile nu se urca mai susu de 2—5 procente. De asemenea nu sa ureatu mai nemicu agiul aurului si argintului, adeca nu s'au scumpit monetele sunatòrie. Multi explica acăstă de acolo, căci vor a sci, cumca prussacii din millardele jă-fuite de la Francia — au adus multu aurul la noi, cumpărându hărtii de statu, cu rente grase. Astfelu pe de o parte au apesat agiul monetelor sunatòrie, pe de alt'a au redicatu, său celu pucinu sustinutu intru cătu-va pretiulu hărtielor de statu.

Destulu că — pucine, pré pucine intre prinderi au remasu in tiéra — fora grele sguduiri si si perderi. Intre aceste pucine — este, pre cum cu bucuria notamă aici — „*Albină*“ nostra din Sibiu, carea — sub pre intelectu si scrupulos'a conduceare a pre-siedintului consiliului seu administrativu, a dl. Dr. Alless. Mocioni, si a directorului seu *Visa-rionu Român*, in timpulu pericolului mai bine si-a marginit daravurile, realizandu cäscigu mai pucinu, de cătu ca să se sic espusu per-icului de a-si hasardă viitorulu.

Bélin, ianuarie 1874.

(*Absurditate si falsitate.*) Pentru orien-tarea acelorui dl. invetiatori caru ar competă la statiunile invetatoresci din *Grosu si Mo-cirla*, comitatul Bihorului, me astu indetor-ru cu conseintiositate a li declară ca de informatiunc fidela, cumca: in Grosu pana acuma 11 orgii de lemn s'au acordat numai pe chartia, ér ca fostii invetatori să sia potutu si capetă vr'o data — nu 11, ci două orgie de lemn, — Domaç feresce!

Din deputatulu acordatul in naturalie numai cu multu necasu si multa neplacere se pote incasă căte — ceva, dar nici candu intrăga competitint'a dupa obligatoriulu con-cursualu!

In *Mocirla* este publicata in concursu si o gradina de legumi, precandu atare nu essite de felu. — De asemenea in locu de cele 8 orgie de lemn pentru incalditu, se capeta ca si in *Grosu*, *Bélin*, *Tagadă*, *T. Guranda*, etc. etc. căte pucine carutiele de erengi; parte mare verdi, parte brasi putrede.

Deci ar fi forte de dorit u ca aceea ce se dă pe hărtia, să se si dăe intră-levetu, respective incasidie regulata, — pentru ea invetatorii să nu fie consinti si a-si paresi orele de pre-legere pentru d'a ambălu cu sacul si cu vă-tăulu in persoana spre a-si incassă miseră lefa mai alesu in naturalie. Numai dupa ce acăstă sar regulă, apoi se se publico concursele! Rogu pro venerabilulu Consistoriu: să indure de betii docinti din poporu, si intorecanndu-si

privirea spre cele aduse mai susu, să nu con-ceda falsitatea său promisiuni fara realitate in concurse!

P. Gavrilete,
inventiatoriu.

Lugosiu, 1/13 ianuarie 1874.

In nrulu 2. alu „*Albină*“ din a. c. s'a fost publicatu o corespondintia de langa Lugosiu sub initialulu S. cu plansori si acu-sări in contra conductorilor diecesei de Caransebesiu.

In nrulu 7. apoi alu acestei foi vine dlu B. cu o falca'n ceriu, cu un'a 'n pamentu, si in locu d'a combate si infrange acusările cu-prinse in respectiv'a corespondintia, se apuca — „hodoroscu-troscu“ de mine, tienendu un'a, că eu si numai eu asi si autorulu tuturor coloru ce se scriu din părțile acestea in contra dumnilor, a sanitoru si neviabiliti-lor in Caransebesiu.

Me numesce d'a dreptulu nelogicu, cuto-satoriu, remasu indere tru in cultur'a sociale, individu predominantu de patim'a urei si a du-simantici; me amenintia cu tribunale etc. etc.

Óre, dle B. dupa care logica, si pre bas'a cărei regule de cultura sociala Te-ai aflatu in dreptatitul a Te apucă anumitu de G. Grozescu pentru a tacurile scrisse de unu óresi care S. ? Ce ai Dta cu mine? Ce-Ti pasă — pesto totu Dta, că *Danu și Brana* este autorulu corespondintielor, ce nu vi vinu la socotela? Infrangeti eu date positive si cu argumente legali plansorile si acusările redicate in contra ve si — punctum. Publicul pe astfelu de teme de sicuru vi va dă dreptu, déca firesc — va astă, că si faptele său portoreia corespundu.

De altmintre a nu m'a indignat u de foliu pasirea Dta, dle B. in publicitate, d'a dreptulu in contra mea. Seu cu, dar sciu si altii, că Dta Te interesodi si chiar cu predilecție de persón'a mea.

M'a suprinsu si indignat u insa admoni-tiunea ce-mi adresed si o cutesire órbă, ca adeca să-mi acoperu si eu fael'a, să-mi plangu pecatele mele si să me ciesc.

Óre, dle B. in ce privintia si in cătu sum eu pe catuso? Sum eu dora complice la nascari abusuri, nelegalităti, comise pre terenul bisericescu, scolariu si administratiunalu. Său dora am pecate natuinali? Său am vitie condamnabili sociali? — Martori-mi sunt toti căti me cunoscu, că la d'astea nu me pricepu, că slabitionile omenesci — nu mi sunt toma d'a natura.

Dreptu aceea dle B. pana candu nu vei areta si dovedit, că in adeveru u si peccate, pana atuaci Ti-aninu de grumadig o tablitia cu inscriptiunea: „Ameninta, dei i fric!“

Mi-ai aruncat manusa'; eu am radi-cat'o. Sum gat'a a dă peptu si a me mesură cu Dta ori unde si ori candu. Incercările d'a me intimidă — sunt ridiculose, si — nu me potu abate nici pre una momentu de la principiole si convictionile mele, nici nu me potu face, să inchidu ochii naintea faptelor.

Atătu a este tréba mea personala. Cele-lalte sunt tréba corespondintiei S. carele — pre cătu va astă demnu, nu Ti va denegă nici din a sa parte responsulu cuvenitul.

G. Grozescu, m. p.
practic. de adv. si dep.
sinodalu.

Portretul lui Avramu Iancu, *Eroului martiru naționalei*.

De cinci dilo ni s'a anuntat din Viena cumca ni s'a speditu in prim'a editiune de 1500 exemplaria, pre caru cătu le vom primi, in data vom incepe cu tramitarea către dd. prenumerantii ai nostri, si cătu toti căti ni si au insinuatu specialmente.

Dupa exemplariale de proba ce am primi, portretul este nimerit de minune, infaciștia pre martiru chiar cum a fost si cu subscrierea fac-simile a manei sale proprie, dupa unu documentu originalu, ce a binevoit u a ni tramite dlu advocatul *Secula* din Baia-de-Crisiu.

Anunțam onorabilul publ. u, că — ni va si a nevoia, pentru spesele transportului cu ascurtatiune, a speditu mai putine decătu căte 10 exemplaria, — de cumva cinc-o nu cere să-i spedim — înăcar unu exemplariu pe spesele sale proprie. Si de aceea noi am rogă, ca — cei ce dorescu atari portrete, să se intovarasă mai multi, pentru ca să ni înlesnăca tramitarea pe spesele noastre.

Pentru domnii prenumerantii ai Albinei

vom tramite exemplaria gratis la unelocu centrali, in demana, de unde fie-care usior si-va primi exemplariul său, pre langa pre-sentarea unui avisu, ce vom impărtasi fie-carii la timpulu seu.

Inscriintările necesare mai de aproape vor urmă. — Redactiunea Albinei.

Varietati

† (A două depesă telegrafică,) ce primiră din Cernăuti despre mo-te baronului *Eudossiu Hurmusachi*, si-a susținut după incheierea foii; ea este din partea Societății literare romane, in 11 ianuarie 1874.

Bar. Eudossiu Hurmusachi, Capitanul de tiéra du Bacovinei, ilustrul patriot roman, a reposat ieri.

Tiéra intrăga-lu plange cu potunda in-tristare. —

(Fără caracteristică.) Din incidentele calatoriei MSale, Monarhul nostru la Russia, o făoaie vieneză (N. Fr. P.) istorisea urmatoriu intemplare, carea si de n'ar fi ade-verata, do securu e bine scornita. Cu oca-siunea vedinti d'asta veră a Imperatului muscalec in Viena, o data după o măsă stralucita in Burgu, MSa șosele pofti să se prezente cei de facia. Acesteia se pusă deci in rondu, si principalele *Hohenlohe* și numi-mlu căte unulu. Astfelu ajunseră pe la guvernatorulu unei mici provincie. Impera-tulu Muscaliloru lu-intrebă: „De multu esti in fruntea acelei tieri?“ — „Ba Maiestate, numai de securu; mai nainte eram in frunta unei provincie slave.“ Prin acestu adausu dlu guvernator secur voia de destuptă aten-tiunea marei Imperatulu alu marei imperiu slavu. Imperatulu inşa cam dimbindu din bude, intăriti si se adresă in limb'a slava ob-servandu-i: „Ei bine, ca atare, dta de buna séma vorbesci limb'a slava?“ — Bietulu gu-vernatoru fă oparit; căci trebuie să respondă in limb'a nemtieșca, cumca — „nu scia limb'a slavă!“ — Imperatulu russescu i întăse spa-tele si — passă mai de parte. — Dupa ena-rearea acestei istorii, făoaia din Viena se între-bă: „Óre nu va pati o asemenea unde-va, si Imperatulu nostru in Russia? faceudu de a dreptulu aliusiun la guvernatorulu provin-ciei germane de la marea-oestică! — Noi asia sciu, că in Imperiul rus se observă cu scrupulositate legă mintii sancte, ca con-ductorii poporului să scie limb'a acelora; numai in Austro-Ungaria, pre stepanitorii nostri nu ii obligea intru nemica — legile mintii sancte!“

** (Balul român de aici) ce alătă-ieră avă locu in sală otelului „Hungaria“, descurse splendidu casă in alti ani, si petrecerea tientătu se pote de animata pana demaneti'a. Ce i a lipsit, pentru ca să vră si „non plus ultra“ — eră: inea vr'o 10 său si mai multe dame; căci multe dintre frumosetele noastre de aici, din diferite cause fiindu impedeate, ér din provintia asta data nesuplinite, multi dintre junii nostri nu pre ajunseră a-si satis-face cum se cade dorul de jocu. Ospeti din-tre concetationii de alte limbi inca nu lipsira, intre cari merita a fi numit dlu min. de interne, c. Szapáry Gyula. — Dintre foile straine, precătu cetiramu, numai „Hon“ de-scrise cu lauda acesta petrecere națională; cea-ce nu-i placă — este „Săbău lui Mihaiu“, adeca ordinea dantiurilor, compusa in astă forma. N'avemu ce să li facem domnile magiari; mai multe sunt la ei, cari noă nu potu să ni placă, dar — ne acomodămu, pen-tru interesulu de fratiete.

(Muftiamita publică) — dice studintele de la 7. clasa gimnasiale in Arad, Iacobu Ignatou, acelorui pre amati preparandi si ginnasisti, cari la inițiativă lui Ioan Mateica, fecera o colacă de 6 fl. 10 cr. v. a. spre ajutorarea sa in marea lipsa, pen-tru ca să nu fie silitu a-si intrerunepa cursulu scolariu. —

*(Inscriintare.) La recercarea colegiale din partea m. on. d. Frédéric Damé, directorul diariului francez „La Roumanie“ din București, publică cu placere, precum că: A existat și sub tipar: „ANNUARIUL GENERALU OFFICIALE ALU ROMANIEI“, unu volumu de lussu in 4º de 300 pagine, cu fotografii L.I.L.L. Domitorijulu si Doma'nă; cu o chartă a Romaniei si unu planu alu orasului București. Cuprinde: unu calausu alu Romaniai, unde se gasesc reunite datele etnogra-

fice, statistice, istorice, limbistice, si pitoresci cele mai complete, precum si adresele tuturor demnitărilor si functionarilor superioiri ai Statului si tuturor banchierilor, comerciantilor, advocatilor, medicilor, inginerilor, architectilor, proprietarilor din Bucuresti, si tot din orasile principale. — Depositul generalu e la Szöllösy & Gräve, Calea Mogosiei 40, in Bucuresti. —

(In societatea Petru-Maior) Domineca in 15 ianuarie, Georgiu Muresianu, technicu, va ceta despre „Ogoru“, studia agronomicu.

Nr. 2. d. VI. 1874 Convocare.

Subscrisii au onore a convocata adunarea generale extra-ordinaria a despartimentului VI. alu Asociatiunii transsilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, pre diu'a de 2 martie/18 ianuarie 1874, in opidulu *Uniadra*, la carea adunare sunt invitati a participa toti membrii acestui despartimentu pre cum si toti acei onorabili domni, cari se interesdia de inaintarea materiale si spirituale a poporului romanu.

Din siedint'a subcomitetului despartimentului alu VI. tienuta in Deva, in 1 ianuarie 1874.

Ioan Papu mp. Alesiu Olariu, mp. director. subcomitetului. actuariu.

Proiectu de Regulamentu, pentru administrarea fondurilor bisericesci si scolari, comune Dieceselor romane gr. or. de Aradu si Caransebesiu.

(Fine)

§. 19.

Ori-ce primire de bani se indeplinesce si adeveresc prin perceptore si controloru, pe langa luarea de contra-chitante.

Epistolele insarcinate cu bani seu alte valori, macar de ar fi ele adresate Directiunei fondurilor, se desfac pururi numai in presența perceptorelui si controlorului, si deca cuprinsulu loru privescu aceste fonduri, ele se trecu numai de catu la cassa. In astfelu de casuri epistolele si cu copertele loru servescu de contrachitanție.

§. 20.

In data ce la cassa fondurilor va fi in cursu o suma mai mare de catu ce sunt trebuintele curinti, prisosulu pana la elocarea cu ipoteca se va depunu in cassa de pastare numita: „prim'a cassa de economii in Temesiora.“

§. 21.

Computele anuali, mai susu amintite (§. 15.) se substerne in doue esemplarie, povodeuti cu copie ale tuturor documentelor concerninti, cari copie se vor controla si autentică in siedint'a Directiunei, originalele avendu a fi pastrate la cassa.

§. 22.

Sinodele eparchiali essaminandu fiecare de sine computele anuali si-comunica reciprocamente rezultatul essaminarei, si afandu computele in ordine, dau in contiegero absolutoriu.

§. 23.

Candu intre ambele sinode essaminatorie s'ar escă diferintie, ne complanabili prin contielegere imprumutata, de asemenea candu cei-ce au depusu computele s'ar afă vatemati prin vre-o decisiune sinodale, atunci are locu apelatiunea la congresulu national bisericescu, carele decide finalmente in veri-ce intrebare de asemenea natura.

§. 24.

Agendele jurisconsultului sunt: essaminarea cererilor de imprumutu ipotecari si a celor de garantia si darea de opinione din punctul de vedere alu recerintelor prescrise si alu formelor legali; de asemenea darea de opinione asupra pasilor judeciali necesari.

§. 25.

Jurisconsultul va primi o retributiune a ostenelelor sale de 300 fl. la anu.

§. 26.

Incassările pe calea procesului ordinare nu se facu prin jurisconsultu, ci printr'unu advocatu privat, de bunu renume, observandu Directiunea totte recerutele cautele la impoteririle pentru incasarea de bani.

§. 27.

Jurisconsultul, perceptorele si contro-

lorulu partecipa la siedintele Directiunei — ordinare seu plenarie, numai la provocare si numai cu votu informativu si fora diurne.

§. 28.

Pentru servitiu concilariale se va luă prin presedinte, in contielegere cu perceptorele — unu servitoriu de cancelaria, cu o remunaratune annuale pon' la 300 fl.

§. 29.

Presedintele, membru directionali juriconsultulu si functionarii cassali, la introducerea in oficiu depunu juramentu pentru implinirea oficiului, adeca administrarea resp. manipularea fondurilor cu credintia, zela si nepartialitate.

§. 30.

Denumirea de perceptori si controlori se face astfelui: directiunea fondurilor ca delegatiune a ambelor sinode diecesane, publicandu concursu, intr'o siedintia plenaria intregita prin ambii capi diecesani, sub presedint'a celui mai vechiu alege dintre concurrenti cu absoluta majoritate de voturi pentru unul si altul postu.

Totu in asemenea siedintia plenaria se face si alegerea de juriusconsultu, dintre advocați romani din locu, fora concursu. Postulu de juriusconsultu, devenit u vacante in decursu anului, provisorminte se poate implini prin Directiunea fondurilor in siedintia plenaria comuna.

§. 31.

Pentru casuri de impedecare provisoria a presedintelui directiunei seu a perceptoriului cassal, ei se suplinescu unulu pre altul in afacerile loru de totte dilele, cari pentru casulu de absintia a controlorului, directiunea face provisuna necesaria.

§. 32.

Control'a, respective inspectiunea fondurilor si a administratiunei loru este a ambelor diecese, cari — pe catu timpu nu sunt adunate sinodele o esercidia prin capii diecesani cu ajutoriulu senatelor epitropesci. Spre acestu scopu fie-care capu diecesanu, in ori-ce timpu, este indreptatitu, in persona seu printr'unu delegatu alu seu, se asemenea ori-ce acte ale directiunei fondurilor si a revizii manipulatiunea cassale; afora de acesta insa obligatu este fie-care capu diecesanu din trei in trei luni alternativintatea a face atare cercetare si revisiune, avendu totdeauna a-si comunică unulu altui a resultatulu. Incatul prin resultatulu esaminarei s'ar constata unu periclu pentru fonduri, capii diecesani in contielegeri, sub responsabilitatea loru, vor luă mesurele necesarie spre delatarea reului, in casuri grave macar si prin suspinderea unui seu altui functionari de la oficiu si inlocuirea lui provisoria. Despre totte astarile si dispusetiunile loru vor face raportu motivatul celor mai de aproape sinode diecesane.

§. 33.

Conformu dispusetiunei statutului organico, banii fondurilor se dau spre fructificare interimalminte la vre o cassa de parastare, er pentru timpu de ani, ca imprumuturi ipotecari cu destula gurantia.

§. 34.

Cele mai mici imprumuturi ce se potu da, sunt de 200 fl; er cele mai mari de 20,000 fl. tienendu-se la impartirea loru in vedere o proportiune egale pentru ambele diecese.

§. 35.

Imprumute ipotecari se potu cere pe garantia a totu felui de averi nemiscatorie private, introduce in cartile funduari. Viele insa si padurile potu face obiectu de ipotecce numai dupa valoarea pamentului.

§. 36.

Cerile de imprumute ipotecari, au se fia adresate catra „Directiunea fondurilor bisericesci si scolari, comune dieceselor gr. or. romane din Aradu si Caransebesiu in Temesiora“, avendu atari cereri a fi instruite cu:

a) estrusu din carteau funduaria ajarvei ce se ofere de ipoteca;

b) instrumentu de estimatiune, cari in sate la imprumutele de la 200—600 fl. se face prin antistia comunale; er in orasie si specialminte acolo, unde se afa scaunul judecatalu in locu, si ori unde se areta necesitatea de pretiuire prin barbatu de specialitate, prin scaunulu judecatorescu;

c) la imprumutele satesci, adeverintia a antistiei comunale despre pretiulu curintu alu ipotecei in cei trei ani din urma;

d) carticica de contributiune, ori adeverintia de la oficiulu de contributiune de spre darea directa;

e) adeverintia oficiului de contributiune despre regulat'a platire a contributiunei;

f) estrusu din foia catastrului de venite;

g) in casuri, candu ipoteca se ofere in case seu alte edificie si locuri intravilane, atestatulu oficiului de contributiune despre catul dărei dupa venitulu anualu;

h) asemenea pentru edificie — politia despre asecurarea loru in contra focului, luanu totdeodata imprumutatorulu obligamentulu, de asecurare necurmata a ipotecei, pre catu timpu va susta imprumutulu, despre ce la platirea intereselor va avea doveda prin producerea politiei, in casu de ne'mplnire avendu a astepta abdicarea imprumutului.

In casu, candu pretiulu ipotecei oferite ar insufia dubietate, directiunea la cererea partii va insarcina pre unu incrediu alu seu ca despre starea si valoarea ipotecei se castige datele necesarie in persona.

§. 37.

Presedintele in data ce a intratu atare cerere, dupa ce aceea s'a introdusu in protocolu de intrate alu directiunei, si a capatatu numerulu curintu din acestu protocolu, face se se introduca in carteau de primire a juriusconsultului sub numerulu curintu alu acestei carti, si cu alu protocolului de intrate o trame de locu juriusconsultului, carele in rubricile concerninti va adeveri diuna si timpulu primirei cu subscierea sa.

§. 38.

Juriusconsultulu are a censura actulu si cererea cu totu adaussle si celu multu pana in optu dile a le returna presidiului langa opinionea sa in scrisu, catu mai precisa.

§. 39.

Cererea de imprumutu de impreuna cu opinionea juriusconsultului presidiulu, o substerne celei mai d'a proprie siedintie ordinaria, carea, deca dupa opinionea juriusconsultului este de a se face vr'o intregire necessaria a cererei de imprumutu, dispune acesta numai de catu, er deca votulu juriusconsultului este pentru acordarea seu respingerea cererii, propune actulu spre decidere celei mai d'a proprie siedintie plenarie.

§. 40.

Dece unu imprumutu nu se acorda, accele se tramitu cereroriului cu decisu negativu.

§. 41.

Dece unu imprumutu se incuiintiedia, numai de catu se incuiintiedia cereroriulu, transmitindu-i se o blancheda de obligatiune, pe langa infomatiunea necessaria despre cum are se fie aceea implinita, subscrisa si legalisata judecialminte, cum se fie intabulata si apoi retramisa directiunei, pe langa unu estrusu din carteau funduaria, din care se se vedea intabulatiunea efectuata.

§. 42.

Si acesta substerne in data dupa sosire se manipuledia si se comunica juriusconsultului intoemai dupa dispusetiunile de mai susu din §§. 37 si 38; er urmandu opinionea juriusconsultului, deca aceea este neconditiunat favorable, si si in siedint'a ordinaria se afia deplinu intemeiata, prin acesta din urma de locu se dispune eliberarea banilor la cassa; er deca seu juriusconsultulu, seu siedint'a ordinaria, din veri-ce punctu de vedere ar difficulta actulu, acel'a se va substerne la cea mai d'aprove siedintia plenaria si se va urma mai de parte dupa conclusulu acesteia.

§. 43.

Imprumuturile se dau cu dreptulu de edicare cu trei lune inainte, cu interes de 8% solvinde totu pe diumatate de anu inainte si pentru spesele administratiunei si manipulatiunei cu unu adausu dela capitale pana la 3000 fl. de 1%; dela 3000 pana la 15,000 fl. 3/4 procentu! de la 15,000 in susu — de 1/2 procentu! in fine pentru asecurarea daunelor care s'ar pota cauza priu nesolvire mai indelungata si procesu, si care dauna prin ipoteca comună n'ar fi acoperita cu prioritata capitalului, — inca pe langa o cautiune manipulabile si intabulabile — dupa capitale pana la 1000 fl. de 20% fl. dela 1000 fl. pana la 5000 fl. de 15% fl. dela 5000 fl. pana la 10,000 fl. de 10%, dela 10,000 fl. incolu 5%.

Percentuatiunea pentru spesele administrative si de manipulare se va conta separatu.

§. 44.

Respondere punctuala la terminu a intereselor avendu a fi intetita cu rigore, in obligatiune se va stipula: ca prin nerespondere unei rate la terminu, capitalulu se considera de edis; pelanga acesta se va stipula, a interesele neplatite la terminu, indata se vor considera de capitalu si dupa ele pana la diu'a responderei se vor computa procentele si adausulu deobligatu la capitalu.

§. 45.

Ducerea la indeplinire a dispusetiunilor acestui regulamentu precantu ele privescu administratiunea fondurilor se inconde directiunei; specialminte incatul pentru dispusetiunea §-lui 43 cu privinta principiului enunciatiu de ambele sinode diecesane, ca prin imprumute se se ajută crestinii nostrii din ambele diecese, pentru medilocirea succesiva, ca imprumutele mari decatul cele normale se se reduca, asemenea ca cele dela straini — se se edin si incasedie, — se defige unu terminu de patru ani de la intrarea in vietia a directiunei fondurilor.

Cursurile la burs'a de Viena.

dupa inscintiile telegrafice 14 din ianuarie.

Rent'a in arg: 74.50; rent'a in hartie: 69.40; sortiurile de statu din 1860, intreg: 103.75; patrarie: 111.—; sortiurile de la 1864: 142.—; sortiurile insti. de credit: 168.—; sortiurile turce: 45.—; oblegatii rurale ung: 76.50; transilvane: 74.50; banatice: 76.—; bucovinene: 74.—; actiunile inst. de cred.: 138.50; actiunile banci nationale: 98.5.—; actiunile drumului de feru austri. de nordu: 203.5.—; actiunile drum. roman: 42 1/4; ung. pentru drumurile ferate: 99.75; agiulu argintului: 107.—; galbeni imp: 5.33; napoleondorhti: 9.03; rubl'a russa: 1.56; talerulu prussu: 1.68.—

Piat'a de grane.

Pretiurile granelor in Budapest, dupa notarea oficiosa — in momentu sunt urmatoarele:

Grâulu celu mai frumos si greu, de 3 fonti, cu 7 fl. 95 cr. pan' la 8 fl. 10 cr. metiulu, dupa maj'a vamale; — celu de midoli, de cate 83 fonti, cu 7 fl. 70—90 de cruceri; — celu mai slabutiu, de cate 81 fonti, cu 7 fl. 40, pan' la 50 si 60 de cruceri.

Secar'a, cate de 80 fonti, metiulu cu 7 fl. 35—40 cr. metiulu; — forte cautata.

Ordinul — celu frumosu, de cate 7 fonti, cu cate 4 fl. 20—40 de cr; celu mai slabu cu 3 fl. 80 cr. pan' la 4 fl.

Ovesulu, de cate 50—52 fonti, cu 7 fl. 25—30 cr. metiulu.

Cucurudulu — lipsesc forte, si abia capeta, mai vertosu celu din Banatu, pentru manu si iuniu viitoriu — cu cate 4 fl. 95 cr. pan' la 5 fl. de maja.

Pretiurile din dia in dia nu variada, de catu cu pucini cruceri, mai totu urcandu-se. —

Publicatiuni tacsabili.

Concursu

Pentru statiunea investitorasca din Comuna Sacosiu-turcescu, protopresiteratul Jebelului, se scrie concursu cu terminu de siese septembrii dela antai'a publicare in „Albina.“

Emolumentele sunt: 105 fl. v. a. in bani 30 meti de grau, 30 meti de cucerudiu, 10 lb. de clisa, 100 lb. da sare, 25 lb. de lumiari, 10 stengeni de lemn, din cari are a se incaldi si scola, 4 jugere de pamentu aratoriu, portelu liberu cu 1 jugeru de gradina.